

EL

MAGAZÍN

Núm. 304

Divendres, 24 de novembre de 2023

ECONOMIA ■

Entre els comerciants pren força l'escepticisme sobre els resultats del Black Friday

MÚSICA ■

Mazoni anuncia una aturada indefinida

ALBERT LLIMÓS

DOLORS BRAMON

"Anem cap a la dreta tots: jueus, cristians i musulmans"

ENTREVISTA

DOLORS BRAMON

“El conflicte entre Israel i Palestina és territorial, però els va molt bé tenir l’excusa de la religió”

És una de les persones d’aquest país que coneix més bé la cultura islàmica, que ha passat mitja vida ensenyant a la Universitat de Barcelona. Dolors Bramon (Banyoles, 1943) és doctora en Filologia Semítica i en Història Medieval, i ara acaba de publicar ‘Professora d’islam’ (Fragmenta Ed.), llibre que recull converses amb l’editor Ignasi Moreta. Bramon ha rebut enguany la Creu de Sant Jordi per la seva trajectòria.

Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós

Ha hagut de precisar moltes vegades que es pot ser professora d’islam, com diu el títol, mirant-se el fet religiós des d’un punt de vista estrictament acadèmic.

Jo diria que és millor ser professor d’una cosa si tu no n’ets, d’aquesta cosa. M’ho puc mirar des de fora, puc comparar amb els altres monoteïsmes perquè els conec tots tres. Els abrahàmics, és a dir, el judaisme, el cristianisme i l’islam... I n’hi ha més, de monoteïsmes, i això ho diem poc.

De fet, a vostè li agrada més parlar de “maneres d’entendre Déu” que de religions. Per què?

Això és una troballa meva. Moltes coses te les troba un altre, perquè de gent millor que tu n’hi ha molta... però aquesta és pròpia. És el mateix Déu per als uns i per als altres, perquè només n’hi pot haver un. Dir judaisme, cristianisme i islam son maneres d’entendre aquest Déu que és únic. Cada grup de creients l’entén la seva manera, però Déu no canviarà per com l’entengui jo o l’entengui vostè.

D’aquí que vostè digui que “si tots els monoteïsmes comprenguessin que creuen en un mateix Déu, l’entesa seria més fàcil”. Cosa que pot semblar gairebé òbvia, però quan parlem de qüestions de creences res no és obvi: això que diu vostè

“És el mateix Déu per als uns i per als altres, perquè només n’hi pot haver un. Dir judaisme, cristianisme o islam són maneres d’entendre aquest Déu que, al capdavall, és únic”

no passa.

Més aviat passa el contrari. Aquests tres grups immensos de creients en un sol Déu (que és el mateix, insisteixo) han passat més temps de la seva llarga existència buscant les divergències que buscant les similituds. Han cercat allò que els pot enfrontar, i no les característiques comunes, que n’hi ha moltes: Noè, Abraham, David... Jesús!

Són tots història compartida, hi ha personatges que els tres monoteïsmes tenen tots com a propis!

Amb alguna petita diferència. Entre el judaisme i el cristianisme, hi ha un personatge, Abraham, que té un fill, Isaac. I Déu li diu que el sacrifiqui, que déu-n’hi-do, aquest Déu! A l’Islam, Abraham té un fill que es diu Ismael, i també li diu que el sacrifiqui. I aleshores li deixa néixer l’Isaac, tot i que la mare, la Sara, ja és molt vella. Perquè Abraham estava disposat a creure el mandat diví. O sigui, que aquí es divideixen. Jueus i cristians deriven d’Abraham, a través d’Isaac, i els musulmans deriven d’Abraham, però a través d’Ismael. Diferències sí, n’hi ha, però no haurien de costar tant d’arreglar.

Parlem del conflicte d’Israel i Palestina. Des de la consciència que vostè no és politòloga, per descomptat. Però aquest conflicte, què té de territorial i què té de religió també?

Sí que és territorial però, evidentment, els va molt bé tenir l’excusa de la religió. O bé és religió i l’engega un territori. Una terra que tots tres monoteis-

mes en diuen *santa*. Com en el cas de Déu, és *santa* per a tothom. Ens tornem a trobar amb les semblances. Jo em dedico a posar de relleu les coses que s’assemblen i altres posen èmfasi en les diferències. Però pensí que quan jo estudiava, els protestants ens els explicaven com una secta, i ara els posem al mateix nivell que els catòlics. Hi ha coses que van canviant, afortunadament.

Hamas és un moviment islamista? En el mateix sentit que ho era el mal anomenat Estat Islàmic?

El felicito per això de *mal anomenat*. Un estat que no compleix les lleis de l’islam no pot ser anomenat *islàmic*. Aquesta gent que assassinava a tort i a dret no seguia les normes de la religió. Però tornem a la pregunta sobre Hamas. Van néixer com un grup islamista, però de gent que practica un islam tergiversat... i de tant tergiversar-lo han acabat essent un grup terrorista. Jo no dubto que ho sigui. Ara bé, tampoc dubto que hi hagi gent que hi sigui per convicció i no es pensi ser terrorista, però quan s’anallitza el que fan, hi ha pocs dubtes. Pensi que ETA, al principi si més no, es deia catòlica.

Quan parlem de definicions, també qüestiona la de fonamentalisme islàmic.

No passa res per dir-ho. Però cada religió (o cada manera d’entendre Déu) té dret a tenir el seu propi vocabulari. Per exemple, a la mesquita gran d’una ciutat no li’n puc dir *catedral*, oi? Ja tenim *catedral* pel cristianisme, o *sinagoga* pel judaisme. I *fonamentalisme* és un terme propi del protestantisme de començaments del segle XX. Els fonamentalistes eren un grup que proclamava que la Bíblia no té error. Per tant, si el Gènesi diu que Déu va fer el primer home amb fang i després li va treure una costella per fer la primera dona, és que va anar així. Quan evidentment, tothom sap ara que no és veritat. Fins i tot ho admeten els capitosos de les religions. Per l’islam vam inventar termes com *islamistes*. Ells es diuen *islam polític*, perquè les desviacions de l’is-

lam sempre han vingut per motius polítics, com el xiïsmen en el seu origen. O els talibans. Hamas és un moviment polític, i terrorista, però en canvi té poca doctrina. Si em permet la ironia, deu haver-hi més instruccions per muntar una bomba que per salvar una ànima.

Per ser rigorosos hauríem d’anar als textos originals de les religions...

Cal anar-hi!

Però tal com vostè diu, l’Alcorà és un text que va ser escrit en un àrab antic, del segle VIII, que ara no parla ningú d’aquesta forma. I que poca gent entén. Per tant... el poder el tindrà qui interpreta el text, no?

El mateix passa amb l’Antic Testament i el Nou Testament, i a més s’ha de llegir tot. Que Jesús és pacifista, cert si llegeixes segons quin tros dels evangelis. Però també hi ha un moment que diu que si un ull et fa caure en el pecat, te l’arrenquis. Hi ha fragments que ens va bé saltar-nos-els, oi? Doncs amb l’Alcorà passa el mateix. Està escrit en una llengua utilitzada al segle VII, i fins al segle XXI, imagini’s com ha pogut canviar! Únicament ara, la televisió d’Al Jazeera ha ajudat a fer que s’entenguin amb algunes paraules d’ús comú. L’Alcorà, una persona que tingui fins i tot estudis mitjans, no el pot entendre. Captarà algunes paraules, però no el sentit de la frase. Li poso un exemple, si vol...

Endavant!

En un centre escolar de Salt, al Gironès, va haver-hi un problema perquè un pare musulmà no volia que les seves filles fessin gimnàstica perquè deia que l’Alcorà ho prohibeix. Anem a mirar aquest pasatge de l’Alcorà: diu que les dones del Profeta no moguin les cames de manera que exhibeixin els seus ornaments. Diu això. I a part de les paraules, s’ha de conèixer el context: en aquell moment, les dones del Profeta (i les que no ho eren) portaven polseres al turmell. Per tant, si movien les cames feien soroll! En castellà, aquest tipus de braçolet té fins i tot una paraula que el designa, es diu *ajorca*. En català, no la tenim... els musulmans d’aquí devien ser més pobres. En resum: l’Alcorà els deia que no lluïssin les joies que duïen als turmells, no que no fessin gimnàstica!

Igual com tampoc, segons tinc entès, no hi ha cap lloc on s’especifiqui que s’han d’amagar els cabells...

La paraula *cabell* ni tan sols hi surt! Diu que els homes i les dones vagin decentment, vestits discretament, més exacte “amb la mirada baixa”. I res de tapar cabells.

Quan anem a les fonts, sempre ens sorprenen. Fins i tot vostè cita el que diu que si el Senyor hagués volgut, tothom ja seria creient...

Hi ha un lloc on encara diu més clar que “no pot haver-hi coacció en qüestions de religió”.

Li preocupa que des d’aquí hi hagi polítics populistes que utilitzin el desconeixement per atiar l’odi?

I tant, el que va començar a Vic amb Josep Anglada, per exemple. A base d’exageracions s’acaben fent bestieses. Hi ha gent que s’entesta a fer-nos la vida més dura del que ja és.

A Europa, però, també estan arribant les versions més rigoristes de l’islam...

Té raó. Anem cap a la dreta, tots: jueus, cristians i musulmans. Fixi’s en el cristianisme, el papa actual déu-n’hi-do com n’és, d’obert. Compari’l amb Ratzinger o Wojtyła. Diuen que a tots els inspira l’Esperit Sant, però deu ser prou voluble, perquè a uns els inspira unes idees i a altres, unes de diferents. Però parlem de l’islam. Per exemple, del vel que moltes dones creuen que han de portar. Les nostres avantpassades també en duïen, per cert, a tot el Mediterrani. Però sí que es fa com una analogia de “a més roba, més bona dona”... i no! Cap text sagrat ho diu. I els vestits que tapen la cara, jo els prohibiria, clarament. Vull saber qui tinc al davant. Ara vaig a la Universitat de Barcelona, i m’escandalitzo una mica quan veig estudiants amb el vel que els tapa fins i tot la barbata. Quin mal ha fet, la barbata?

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

L'aposta per la desigualtat

De la mà de la dreta de sempre ara radicalitzada i de la nova extrema dreta que es va consolidant (Eslovàquia, Argentina, Països Baixos...) reapareix sense embuts la versió més brusca de l'individualisme capitalista, de la competència més radical i la justificació i defensa de la desigualtat econòmica. Aquesta es presenta, per part de la ideologia imperant, com un fet inherent a la naturalesa humana i al seu caràcter intrínsecament competitiu. La Il·lustració i el liberalisme ens van portar la noció de ciutadania, d'igualtat d'oportunitats i d'igualtat davant la llei, que establia les bases per al funcionament ordenat de la societat, el manteniment d'estímuls a l'esforç i al treball, així com el sosteniment de cadascú com a responsabilitat individual ineludible. Certament, la igualtat formal, jurídica, distava molt de ser una igualtat real. El caràcter acumulatiu de la riquesa, les diferents possibilitats d'accés a la salut o l'educació condicionaven notablement la posició de partida, fins al punt que alguns notoris liberals com Stuart Mill van fer notar que tenint en compte el manteniment del sistema d'herències, la igualtat d'oportunitats passava perquè l'Estat es fes càrrec de garantir salut i educació a tots els ciutadans, en una mena de noció d'estat assistencial *avant la lettre*.

Tanmateix, en els últims segles hi ha hagut una certa preocupació per part de molts economistes, polítics i teòrics socials per establir uns certs límits a la desigualtat i la pobresa, perquè aquesta no fos ofensiva i dinamités l'ordre social burgès, així com el manteniment d'una demanda agregada suficient. Algunes formes incipients d'estat social, com el de l'Alemanya de Bismarck, o bé una cer-

ta noció cristiana de la compassió i de la caritat, tenien aquest índex d'una moralitat que no tolerava l'excés. El triomf de l'ètica presbiteriana entre els capitans d'indústria britànics i en la major part del continent que es desenvolupava amb les fàbriques va portar una classe empresarial que s'interessava més pel creixement, la innovació, la creació d'alguna cosa gran, que no la riquesa en si o la vida de luxe i consum que s'haguessin pogut permetre. Una certa austeritat era un valor. Fins i tot Adam Smith, en un treball que exerceix de contrapès als conceptes més gastats de *La riquesa de les*

No hi ha res més ideològic que reduir la injustícia a un fet de normalitat

nacions, aposta per no deixar-se portar per un excés i incontrolable economicisme. En l'interessant llibre *Teoria dels sentiments morals*, afirma la repugnància que li provoca "la disposició a admirar, i gairebé a idolatrar, els rics i poderosos, i a menysprear i a ignorar les persones pobres i de condició humil". Condemna la corrupció d'"els sentiments morals" que provoca la cobdícia, i afirma que "cap societat pot prosperar i ser feliç si la majoria dels seus membres són pobres i desgraciats". Smith, va fer alguna cosa més que escriure la famosa conjectura de la mà invisible.

En els últims decennis l'intent de situar la competència econòmica i l'individualisme com a "estat natural" ha estat portat al paroxisme. Com fa notar de manera eloqüent el novel·lista J.M.Cotzee, "l'afir-

mació que el nostre món s'ha de dividir en entitats econòmiques competitives és exagerada. Les economies competitives van aparèixer perquè vam decidir crear-les. La competència és un substitut sublimat de la guerra". Zygmunt Bauman també va alertar sobre les premisses "inqüestionables" amb relació a l'economia, i al fet que són proposicions purament ideològiques o justificatives. Així, formarien part d'aquesta categoria de veritats inqüestionables, el creixement econòmic com a única dinàmica possible, el creixement del consum com una carrera inacabable darrere de la felicitat, el caràcter "natural" de la desigualtat entre els homes i la competitivitat com a via per accedir al que hom "mereix". Com és sabut, Keynes considerava l'avarícia i la fixació excessiva en els temes econòmics com una cosa detestable, ja que un cop resolt els problemes pràctics, considerava que l'economia era una activitat poc interessant i que els homes havien de dedicar el seu temps i els seus esforços als temes vitals que sí que valen realment la pena. En tot cas, en la cultura thatcheriana dominant en les últimes dècades, es va imposar el que Daniel Dorling anomena els "principis d'injustícia", segons els quals l'elitisme és eficient, en la mesura que l'expansió de les capacitats que només tenen uns pocs acaba beneficiant a uns molts; que la cobdícia no és un defecte sinó un valor en tant que acaba afavorint al conjunt, encara que sigui a costa de l'exclusió d'uns quants, cosa que és inevitable i realitza una funció social positiva; finalment aquests principis injustos establerts considerarien que el dolor que genera la pobresa la desigualtat i l'exclusió és inevitable. El càstig com a revers del premi, la lògica de l'estímul capitalista, la condemna a la llibertat. No hi ha res més ideològic que reduir la injustícia a un fet de normalitat.

Carles Duarte

L'ull i el sextant

El sextant és un instrument concebut per calcular distàncies i orientar-nos en la navegació. Miquel-Lluís Muntané hi recorre per al títol del seu llibre més recent, *L'ull i el sextant*, on retrobem la mirada lúcida i reflexiva d'un dels nostres escriptors millors i més complets. El volum, l'encapçala un pròleg brillant i incisiu del poeta i professor Jordi Virallonga, on anota: "La poesia de Miquel-Lluís Muntané s'assembla molt a ell mateix: una poesia serena, descriptiva, honesta, rigorosa, una poesia que celebra però no embogeix." Virallonga ho refermarà més endavant referint-se també a "l'austeritat vitalista" i a "un essencialisme de profunditat humanista" dins l'obra de Muntané, que estructura el llibre en un seguit d'agrupacions de tres poemes (Remor de fons, Magnituds, Els hiverns benignes, De la crueltat,...), tot i que la primera, Mans, conté una seqüència de

cinc poemes i el darrer conjunt, Corxeres, és de dos poemes. El treball formal que hi fa Miquel-Lluís Muntané és arreu exquisit i l'alè i el ritme de cada text són nítids i precisos, amb una partitura sonora que copsem clarament des de l'inici. Al final del llibre, Muntané ha inclòs diversos poemes que no estan reunits sota un mateix títol. Entre aquests darrers n'hi ha un, "Divisa", on Muntané expressa la seva manera d'entendre la vida. Comença així: "Comprendre l'idioma de la pell", tota una invocació a la sensualitat i la tendresa, i acaba amb aquests versos, que constitueixen una veritable declaració d'intencions: "Llevar-se reposat i, sobretot, saber que no hi ha aposta sense risc." *L'ull i el sextant* té un aire contemplatiu i sapiencial, que es nodreix d'una observació atenta del món i d'un judici crític, amarat sovint d'ironia, però sempre lluny de la indiferència, la crueltat o la violència. Ja el primer poema, *Introït*, és prou representatiu de l'esperit que teneix l'obra. Ens hi parla de "la remor/ de les aigües

profundes del temps" i es tanca així: "Quan vas veure la vida en uns ulls/ vas aprendre que sí, que és el foc." A la sèrie de poemes de Mans, Muntané, que, com he assenyalat, és un poeta de pensament, apunta: "En un mirall hi cap tota la vida". I a Remor de fons, sempre a la cerca de la consciència última: "Hi ha veus inscrites al moll dels sentits que han desafiat el temps i s'han fet basament on alçar-nos la casa". A Els hiverns benignes ens diu: "El passat és la nau on viatgen els somnis", a De la crueltat: "Naveguem amb l'escotilla closa per esquivar el vertigen", a Perfil de dona en clarobscur: "El prodigi s'escriu amb paraules senzilles/ i és amb gestos petits que aprenem la grandesa" i, ja cap a l'acabament del llibre, a *El rellotger de Hillgate*, Muntané conclou: "I entendre el temps és l'art per excel·lència." Però l'anhel de saber no impedeix, ben al contrari, la ironia, el misteri i el símbol, que enriqueixen poderosament el llenguatge literari de Muntané, aportant-li capes de lectura i de sentit.

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Anna Ruiz Mestres

“La vérité attend l'aurore à côté d'une bougie”

R. Char

Aquest any serà lluminós per sempre en la poètica de Jordi Llavina. No es guanya cada dia el Carles Riba. L'obra premiada és d'una bellesa aclaparadora en la forma i en el contingut.

El llibre s'estructura en set parts i un pròleg de R. Andrés. Llegir els versos rigorosament travats, de mètrica perfecta, amb rima consonant i assonant, amb combinatòria de versos breus i llargs, i una rica varietat d'estrofes que passa fins la tanka japonesa, que tant va estimar Riba (una *picada d'ullet* al mestre i referent), és un goig per als delerosos de bona poesia. Però no oblidem la poètica que es desplega en el vers llarg, quasi narratiu, que tan bé domina.

El Jordi Llavina, que no deixa res a l'atzar, ha tingut una cura exquisida dels epígrafs, que obren els temes dels poemes que segueixen. Fragments de Josep Maria de Sagarra o de J. Renard, el descriuen a ell i a la seva manera d'escriure a la perfecció. Cites de Lucreci o de Safo ens vinculen a la natura, a *les bresques* de les abelles, als raigs de sol que ens il·luminen l'entorn per explicar-lo.

Passejant per les tresqueres del Penedès, ens explica, ens acosta, ens poetitza la nostra quotidianitat i el vers esdevé el pretext per parlar de coses profundes, filosòfiques, universals.

Dels derelictes del naufragi del transatlàntic *Endurance*, al raig de la lluna que il·lumina els cossos morts al terra d'Ucraïna, ens arriba el compromís amb el món que li ha tocat viure.

Llegint sentim l'encant de les tipologies del paper (*paper de fil, d'estrassa, de bíblia...*) i l'enigma de les antigues cases deshabitades, vestigis de la força amb què s'hi va viure, juntament amb la sempiterna presència de la magrana.

Les flors, que coneix i estima, (...*n'ha aspirat fonduament l'aroma/ com aquell qui s'endú la flor...*) amoreixen el camí. Els arbres com l'olivera i l'ametller, o els pàmpons de les vinyes, (...*abrusats pel sol de juny...*) creen la cartografia del llibre, amb el batec del pas del temps en *Relotge de sorra i clesidra*.

Tot s'impregna del llum que crema, de *la bugie*, de l'espelma, que evoca la flama dels quadres de G. de la Tour. I com un tel de fum que es passeja pel llibre, l'art va cobrint els versos de la *natura morta* de Morandi i les seves paneres, a la manera de Caravaggio o d'A. Gentileschi. L'ànima del Barroc s'entremescla amb versos de Vinyoli, Foix, o Tanizaki.

La dicotomia llum i foscor, alba i crepuscle van mostrant la intimitat del poeta, que és la nostra, i mentre se'ns despulla l'ànima en la lectura, i es vesteix d'estrofes, ens alimentem, àvids, de perfecció i beutat.

UN LLUM QUE CREMA

Jordi Llavina

Editorial: Proa

Lloc i any d'edició: Barcelona 2023

Nombre de pàgines: 96

NOVETATS EDITORIALS

'Maleïda Roma'

Santiago Posteguillo
Rosa dels Vents

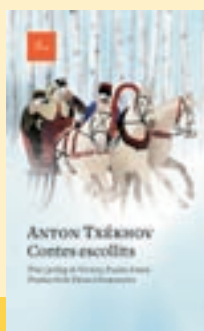
Traducció al català de la darrera novel·la de l'autor espanyol supervendes en novel·la històrica. Posteguillo continua immers en la Roma clàssica, i després de *Roma socio* continua amb un ambiciós projecte de trilogia centrada en Cèsar. El trobem a l'inici del relat marxant a l'exili però disposat a tornar, enfrontar-se amb Pompeu i arribar al seu somni. Un relat apassionant sobre el preu del poder.

'Un llarg hivern'

Colm Tóibín
Ara Llibres

El gran escriptor irlandès ambienta a Catalunya aquesta novel·la. I concretament al Pallars, on una dona amb problemes amb la beguda desapareix un dia d'hivern. El seu fill, en Miquel, la buscarà tot un hivern. Un hivern durant el qual se li manifestarà l'atracció que sent pels homes. Colm Tóibín ho narra amb pols de mestre, contant l'emoció com ho faria el mateix protagonista.

'Contes escollits'

Anton Txèkhov
Ed. Proa

Absns de la seva mort, l'escriptor i crític Vicenç Pagès Jordà havia preparat aquesta antologia de contes de Txèkhov, la més àmplia que s'ha fet mai en català amb un total de 35 relats. Xènia Dyakonova ha traduït del rus les narracions d'un dels grans autors de la literatura universal. "Els seus contes es resisteixen a les anàlisis perquè, més que un tècnic, és un savi -de vegades un amic".

'Lari'

Josep M. Lari Mirambell
Pagès Ed.

Josep Maria Lari Vilaplana, més conegut com el Mag Lari, va descobrir les plaques de vidre de les fotografies que havia fet Josep Maria Lari Mirambell, el seu avi. Imatges de principis del segle XX que un farmacèutic aficionat a la fotografia havia anat capturant, amb la vida de Barcelona retratada amb sensibilitat. Ara s'han publicat per primera vegada i mostren la seva qualitat.

'La Barcelona de Pilar Aymerich'

Pilar Aymerich
Ed. Comanegra

La fotògrafa Pilar Aymerich (Barcelona, 1943) deia que no escriuria mai unes memòries perquè les seves memòries eren les fotografies. Les que va fer en la Barcelona dels anys 60 fins als anys 80, de les quals una selecció (n'hi ha d'inèdites) veu la llum en aquest llibre. Aymerich parla dels anys del "despertar de la ciutat". Societat i protagonistes d'uns anys clau del segle XX.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

304

 CONSORCI PER A LA
NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

Anglicismes en el català de Menorca. Lèxic dels mèrvels

Menorca va estar sota el domini del Regne Unit en diferents períodes dels segles XVIII i XIX: entre el 1708 i el 1756, entre el 1763 i el 1782, i finalment entre el 1789 i el 1802. A causa d'aquesta ocupació, el menorquí va incorporar un nombre gens negligible d'anglicismes, molts dels quals s'han anat perdent, però encara n'hi ha que perviuen. Són especialment presents en el joc de bales o, com ells diuen, el joc de mèrvels, un mot anglès derivat de *marbles*. A Menorca, segons les poblacions, el nom té petites variants: a la part de ponent en diuen *mèrvols* i a la de llevant, *mèrvils*.

No tots els mèrvels són iguals i tenen diferents noms segons la seva mida: els níquels (els més petits, que fan menys de mig centímetre; *níquel* ve, en efecte, de l'anglès *nickel*, que serveix tant per denominar una moneda petita com les bales més menudes), els *manos* de tir (fan entre

0,5 i 1 centímetre) i els mèrvels (si fan 1,5 centímetres es diuen *bombes* i els de 2 centímetres, *bales*). Es practica al carrer, en superfície plana, on hi ha un clot en què es dipositen els mèrvels, i hi ha una posició de sortida o *estonx*, que ve de l'anglès *stance* ('posició'). Es tracta de fer rodar la bala amb el dit a fi de tocar el mèrvel d'un altre jugador i fer-lo sortir de la rotllana per guanyar el major nombre de mèrvels possible.

És curiós com els menorquins van incorporar molts termes d'aquest joc, que devia ser inexistent a l'illa abans de l'arribada dels britànics. Alguns exemples: *avavol*, que ve de *evens all* i vol dir 'empat', o bé *clin*, que, com haureu deduït, ve de *clean* i designa el fet de netejar els terrenys de joc. També s'usa *plis* per dir 'si us plau' en el moment de netejar el terreny. N'hi ha alguns més, però no tenim més espai per comentar-los aquí.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

Espaguetis sense límit a tres dòlars cinquanta

Un amic de Torelló m'explicava fa un parell de mesos que dècades enrere, quan el segon canal de TVE emetia *Doctor en Alaska* cada divendres a la nit, ell es buscava excuses amb els amics per tornar d'hora a casa i així poder veure'n l'episodi setmanal. I que en tot cas programava el VHS per enregistrar-lo, no fos cas que la nit el portés per altres viarans que li impedissin posar-se davant l'aparell de televisió quan en sonava la sintonia de capçalera. L'entenc.

Abans que Filmin incorporés la sèrie al seu ampli catàleg, tenia pendents un parell de títols que fins fa poc se m'havien resistit. Un era el mateix *Doctor en Alaska*. L'altre, *Six Feet Under*, una altra sèrie de culte que fins ara no he pogut assaborir. D'altres han aconseguit fer-me vibrar davant de l'aparell com si fossin pel·lícules porno. Em refereixo a *Els joves*, *Arròs covat*, *South Park*, *Salut i peles*, *Fargo*, *True Detective*, *Peaky Blinders*, *The End of the F***ing World*, *Esta mierda me supera*, o fins i tot *The Big Bang Theory*. I cap d'elles em sembla en absolut inferior a *Doctor en Alaska* (*Northern Exposure*), però moltes d'elles tampoc tenen la màgia que al cap dels anys he descobert en la protagonitzada per Rob Morrow i Janine Turner.

De fet, *Doctor en Alaska* m'agrada molt més quan no hi apareixen els suposadament actors principals,

un Joel Freshman estúpid i odiós, que sembla un doble del madriista Raúl González, i d'una Maggie O'Connell guapíssima però asèptica i extremadament tòtila. Els personatges més potents estan en mans dels suposadament secundaris Chris (John Corbett), un expresidentari locutor de l'emissora local, en una època en què la ràdio encara era un eix verte-

brador dels pobles; Ed (Darren E. Burrows), un orfe mestís aficionat al cinema; la secretària Marilyn (Elaine Miles), o Ruth-Anne (Peg Phillips), que regenta la botiga de queviures de Cicely.

En realitat el municipi de Cicely no estava a Alaska, sinó a l'estat de Washington, ubicat a un Roslyn que ja forma part de l'ideari de televidents de tot el món. La màgia de *Doctor en Alaska* flueix sobretot a partir de la tercera temporada, on el costumisme de la sèrie esdevé magnetisme i poesia, símptoma inequívoc que s'ha superat la línia de flotació que distingeix els productes de consum d'aquells que vulnereu els límits de la mediocritat per convertir-se en alguna cosa més. Hi ajuden sobretot la parella que formen Shelly Tambo (Cynthia Geary) i Holling Vincoeur (John Cullum), que estan al capdavant del bar The Brick, on qualsevol de nosaltres matariem per poder endrapar el màxim d'espaguetis per tres dòlars i mig, cada diumenge a la nit.

Dijous 12 de juliol de 1990. Columbia Broadcasting System estrena la sèrie 'Northern Exposure'

MÚSICA

EL CLÀSSIC

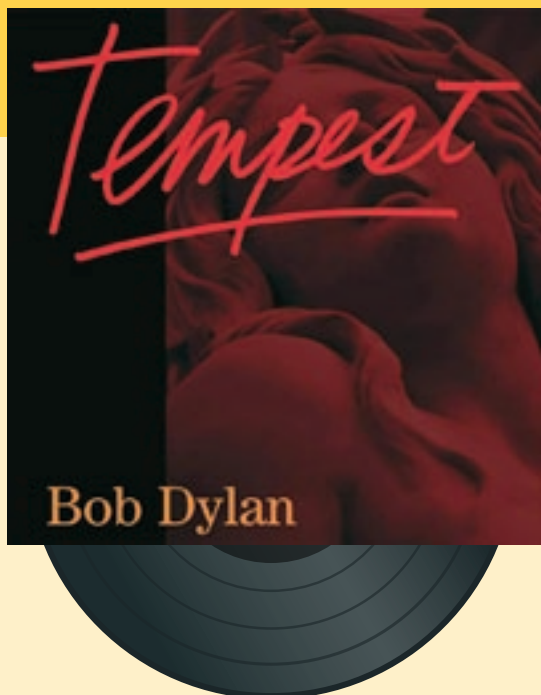
Jaume Espuny

BOB DYLAN

'Tempest'

Columbia, 2012

Va començar el segle XXI i un rocker, Bob Dylan, que va començar a publicar discos als anys seixanta del segle XX, continuava en plena forma. I encara ara. Aquest segle Dylan ha gravat una desena de discos, amb la veu força trencada, tot sigui dit, i almenys la meitat són excel·lents. Aquest *Tempest*, de l'any 2012, possiblement sigui el millor, si més no per a mi. Són 10 cançons que en total duren més d'una hora. Uns molt bons músics d'acompanyament, lletres denses, algunes força desesperades, i la veu inconfusible de Bob Dylan. Entre les cançons n'hi ha unes quantes que destaquen: "Narrow Way" i "Early Roman Kings", totes dues a ritme de blues; la vibrant "Pay in Blood", i "Tin Angel", que explica la història d'un triple crim passional, amb una música molt insistent. Però si d'aquest disc se'n va parlar molt quan va sortir, va ser per les dues últimes cançons. Una és la que porta el nom del

disc, "Tempest", on Dylan necessita prop de 14 minuts i exactament 180 versos per narrar-nos a ritme de vals i de manera detallada ni més ni menys que l'enfonsament del *Titanic*. No dura tant com la pel·lícula, però Déu-n'hi-do! I amb l'acordió de Dave Hidalgo sonant de meravella. I l'últim tema és "Roll on John", una cançó en homenatge a John Lennon fent servir trossos de la lletra de "Come Together" i "A Day in the Life", compostes per Lennon per als Beatles.

NOTES

Mazoni anuncia una aturada indefinida, però "tornaré"

La setmana passada parlàvem de l'aturada de Doctor Prats i aquesta setmana qui ha anunciat una "aturada indefinida" és Mazoni. El músic de la Bisbal explica que s'agafarà un "temps mort" per "descansar i agafar forces". Jaume Pla –el nom autèntic de Mazoni– també ha deixat clar que "en cap cas és un comiat definitiu", perquè "tornaré segur". Abans de començar la pausa, però, igual que Doctor Prats o els eterns Els Pets, que també descansaran durant el 2024, Mazoni farà un parell de concerts de comiat. El primer, el 26 de gener a l'Auditori de Girona en el marc del festival Neu! i el segon, el 24 de febrer a la sala Apolo de Barcelona. Aquestes dues úniques cites serviran també per tancar la gira de celebració dels seus vint anys de carrera, on Pla actua acompanyat pels músics Natán Arbó i Adrià Bravo. Mazoni va començar la seva carrera discogràfica el 2004 publicant *7 songs for a sleepless night* (Bankrobber, 2004), un àlbum cantat íntegrament en anglès. El 2006 es va passar al català amb *Esgarrapada*, un disc on ja hi havia *No tinc temps*, un dels seus èxits atemporals. Posteriorment va publicar *Si els dits fossin xilòfons* (2007) i el 2009 va arribar *Eufòria 5 - Esperança 0*. El seu darrer disc va ser *Ludwig* (2021), on es fusionava amb melodies de Beethoven. El 2024, a part de dos concerts, tindrem poques noves de Mazoni. Però ja ha deixat ben clar que tornarà. És evident que abans veurem el Mazoni músic que no pas algun element de raça mazoni pasturant per Catalunya (Pla va pescar el nom del seu projecte de la històrica sèrie de manga de TV3 *El Capità Harlock*, on el protagonista lluitava per defensar la humanitat de la invasió d'una raça extraterrestre formada per dones guerreres d'origen vegetal que tenien un nom: Mazoni).

panyat pels músics Natán Arbó i Adrià Bravo. Mazoni va començar la seva carrera discogràfica el 2004 publicant *7 songs for a sleepless night* (Bankrobber, 2004), un àlbum cantat íntegrament en anglès. El 2006 es va passar al català amb *Esgarrapada*, un disc on ja hi havia *No tinc temps*, un dels seus èxits atemporals. Posteriorment va publicar *Si els dits fossin xilòfons* (2007) i el 2009 va arribar *Eufòria 5 - Esperança 0*. El seu darrer disc va ser *Ludwig* (2021), on es

fusionava amb melodies de Beethoven. El 2024, a part de dos concerts, tindrem poques noves de Mazoni. Però ja ha deixat ben clar que tornarà. És evident que abans veurem el Mazoni músic que no pas algun element de raça mazoni pasturant per Catalunya (Pla va pescar el nom del seu projecte de la històrica sèrie de manga de TV3 *El Capità Harlock*, on el protagonista lluitava per defensar la humanitat de la invasió d'una raça extraterrestre formada per dones guerreres d'origen vegetal que tenien un nom: Mazoni).

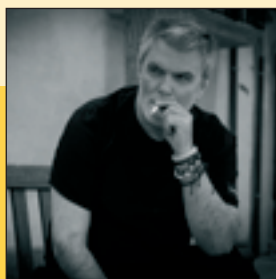
EL TEST Gerard Canals

Primer instrument que vas aprendre a tocar? El piano. **Primer concert dalt d'un escenari?** Al *Més Nits Orientals* del Festival Nits de Cinema Oriental de Vic el 2021. **Primer disc que et vas comprar?** *Wish You Were Here*, de Pink Floyd. **Quants discos tens?** Uns 40. **Salva'n tres.** *Buura*, d'Alash Ensemble; *Wish You Were Here*, de Pink Floyd, i *The Kid and the Wolf*, de Chirgilchin. **Grups o músics de capçalera.** Igor Koshkendeney (Tuva), Kaigal-ool Khovalych. **Un concert (com a públic) per recordar.** Un directe del grup de música mongol Huuu Huur Tu al Festival Tradicionariu a Barcelona, el 2023.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

GAS
'Gas III'

El vigatà Jordi Gas és un clàssic de la moguda musical nostrada. Va ser el *culpable* del so del primer disc de Sopa de Cabra i després, entre d'altres, va ser baixista de Jarabe de Palo, de Sau, cantant dels rumberos Ai, Ai, Ai, líder de Kuopac al costat de Valen Nieto... i ara és baixista de La Salseta del Poble Sec. I a més també té una carrera en solitari que ara arriba al tercer capítol on per primera vegada s'ho ha fet tot: veus, bases, producció, mescles... El resultat és un pop electrònic en català poc analògic i gens convencional però suggerent i sorprenent.

LIANNALLULL
'El gran sí'

Arriba el vuitè disc d'estudi de Liannallull, l'incombustible projecte musical encapçalat per Jordi Espinach (Esperit!, Le Petit Ramon) amb Anna Capacés a la veu que porta una quinzena d'anys establert als peus del Montseny. Segurament per això el tema més llaminer del disc és *Hippies del Montseny*, una de les 10 peces d'un treball que és una espècie de macedònia atemporal feta amb folk, cançó d'autor, psicodèlia, una mica de disco i bones lletres en català. Això sí, sense por d'equivocar-nos podem afirmar que Liannallull mai serà un grup de masses.

CAROLA ORTIZ
'Cantareras'

Cantareras és el quart projecte com a solista de Carola Ortiz, una cantant i clarinetista de Terrassa que va començar al món del jazz i que cada cop s'acosta més al món de la cançó i les músiques del món. Al nou treball hi recull 12 cançons i romanços extrets de la tradició oral de la península Ibèrica revisitades amb una mirada contemporània amb sonoritats de folk, música medieval, jazz i electrònica. Hi ha peces en català, gallec i castellà i un nexe comú: totes les tonades les podrien haver cantat les *cantareras*, dones que treballaven omplint càntirs d'aigua.

ALEGRIA INTERIOR

Eulàlia Robert, directora de PNL Barcelona

Com opinar de manera assertiva?

Donar la nostra opinió, compartir un argument en desacord, fer una crítica constructiva, explicar de manera clara els nostres criteris...

Quantes vegades ens trobem en situacions d'aquesta mena i volem gestionar-les de manera assertiva, tot preservant la relació?

Potser hem desenvolupat estratègies de no expressar el que pensem i sentim per no ferir sentiments i per tal d'una suposada protecció d'una relació o per evitar reaccions agressives. Doncs sovint, no donar la nostra opinió ens pot separar dels altres.

La majoria de les persones no hem estat entrenades ni a l'escola ni en entorns familiars a expressar la nostra opinió de manera assertiva, potser no hem après a escoltar ni com comunicar-nos per ser escoltats. Tot i que no ens haguem entrenat, podem començar a fer-ho.

Donar la nostra opinió, explicar allò que sentim, no només és important per entendre'ns sinó que ens fa més humans. Compartir allò que realment pensem d'una situació, sobre una idea o projecte, sobre una relació, és el que pot marcar la diferència entre tenir intercanvis més o menys superficials i realment comprendre'ns i poder arribar a acords. Poder sentir-nos capaços d'expressar-nos amb precisió, parlant de matisos, ens aporta més confiança i seguretat en nosaltres mateixos i augmenta l'autoestima.

Segur que podem imaginar, en dues o tres situacions, en què ens agradaria donar la nostra opinió, explicar el que sentim i ser escoltats i comprensos.

ALGUNS SUGGERIMENTS PER DONAR LA NOSTRA OPINIÓ

- 1. Reflexionem sobre els beneficis d'entendre'ns amb una persona (millorar la relació, augmentar la confiança, arribar a algun acord).

- 2. Quan donem la nostra opinió és una opinió sobre una conducta, una estratègia, una idea, no sobre la persona en si.
- 3. Expressem el que opinem, posant exemples concrets d'aspectes observables (sense utilitzar paraules abstractes com bondat, confiança, perquè poden tenir diferent significat per diferents persones), explicant els motius pels quals no estem d'acord amb una idea inicial i com pensem que es pot millorar.
- 4. És possible que quan una persona ha dut a terme una conducta que ens sembla inadequada, potser aquesta persona no va saber fer-ho millor o estava preocupada o se sentia insegura o tenia por de sentir-se jutjada.

També és important saber rebre l'opinió d'una altra persona, que està en desacord amb nosaltres.

ALGUNS SUGGERIMENTS PER ESCOLTAR L'OPINIÓ D'UNA ALTRA PERSONA

- 1. Trobeu un bon moment per fer-ho, per exemple prenent un cafè.
- 2. Escolteu els arguments d'aquesta altra persona des de la curiositat per comprendre el punt de vista de l'altra persona.
- 3. Demaneu exemples concrets, pregunteu pels motius pels quals aquesta altra persona defensa aquests arguments.
- 4. Un cop coneixem els arguments d'aquesta altra persona, els motius pels quals aquests arguments són importants per a ella, podem expressar la nostra opinió, amb els nostres motius i els avantatges que la nostra idea representa per a nosaltres.

Durant aquest procés d'escolta i de resposta és probable que la nostra percepció canviï, que adquirim una visió més àmplia, compreguem els valors de l'altra persona i puguem expressar els nostres.

Atrevir-nos a preguntar, practicar l'escolta i desenvolupar una forma assertiva de donar la nostra opinió pot transformar les nostres relacions de manera molt eficaç. Amb el temps anirem incorporant cada cop més la pràctica d'escolta sense judicis, serem capaços de matisar els nostres arguments i escoltar els matisos d'altres persones, trobar formes més empàtiques i creatives de relacionar-nos. A més, cultivem la nostra resiliència per escoltar l'opinió que altres tenen sobre les nostres idees o conductes i això és fonamental per millorar en les nostres estratègies.

Necessitem donar i rebre *feedback* per créixer i aprendre.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 24-11-2023 al 30-11-2023

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Amb el Sol i Mart a Casa IX entres en una etapa més positiva, però sobretot activa. Connectes emocionalment amb algú que no coneixies. Un familiar et proposa retrobar-vos.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Saps que és important mantenir l'equilibri emocional i cerques les eines necessàries per tenir pau diàriament. Un familiar o un amic poden oferir-te una oportunitat laboral.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

El Sol a Casa VII pot fer augmentar la teva popularitat. La Lluna Plena al teu signe col·labora al fet que puguis deixar enrere una etapa de la teva vida que ja no dona per a més.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Dies per reflexionar en profunditat sobre el que sents per algú. Al sector laboral pots viure una mica d'estrès i t'anirà bé aprendre a desconnectar fent meditació o ioga.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Si no tens parella vols trobar la persona adequada, però és possible que encara no vulguis res seriós i prefereixes gaudir de la conquesta. Trobada amb una antiga amista.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Si la mare es fica a la teva vida sentimental, hauràs de posar límits. No permetis que et faci dubtar i decideixi per tu. Lluita pel que vols des del cor i tot anirà millor.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

La tensió Sol/Saturn que afecta les Cases III i VI pot tenir a veure amb problemes laborals. Serà important verbalitzar el que sents. Si no tens amb qui parlar, escriu.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Les pròximes setmanes poden ser decisives pel que fa a l'economia i prendràs decisions rellevants. Una persona té sentiments per tu, però de moment es manté a l'ombra.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Per molts anys! El Sol entra al teu signe i començarà a recuperar el teu ànim habitual. Algun problema es queda enrere. No permetis que et manipulin i poses a algú al seu lloc.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Et prens seriosament el teu món emocional i si ho necessites cerques un professional per desfogarte. Pots tenir somnis reveladors que t'ajudaran a entendre les coses.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Augmenta l'esperança vers algun projecte personal i poses energia en els teus talents i filosofia de vida. La Lluna Plena a Casa V pot indicar un augment de la fertilitat.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

S'activa el sector professional amb noves oportunitats. Si ja treballes, tindràs més responsabilitats. Estàs molt receptiu i captas algun senyal de cap on no hauries d'anar.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

UN FRIDAY NO TAN BLACK

La còpia de les tradicions nord-americanes del novembre té resultats desiguals. El Halloween és la que més s'ha imposat, tot i la resistència de la castanya fins a donar peu perquè algú s'inventés el concepte *Castaween*, que cal esperar que tingui un èxit efímer. Adoptat el Halloween, va arribar el torn del Black Friday, abraçat amb entusiasme quan es va importar, en temps de crisi financera. Ja semblava que el següent pas per tenir un novembre ben nord-americà seria celebrar Acció de Gràcies i votar un novembre de cada quatre anys, però de moment no hi ha indicis que aquestes últimes tradicions s'hagin d'adaptar, almenys amb efecte immediat.

Aquest divendres arriba el Black Friday, una jornada comercial importada que trenca amb la lògica que les rebaixes s'han de fer quan acaba la temporada més intensa de compres i no pas abans. Aquesta campanya va ser ben rebuda al principi. Eren els primers anys de la dècada passada, uns temps de crisi profunda que convidaven a aprofitar qualsevol promoció de preus. Aquell efecte s'ha anat diluint amb el pas dels anys. Ja passa que les novetats enlluernin fins que deixen de ser novetat i deixen de ser-ho.

No és descartable que, una dècada després i malgrat que el context econòmic torna a no ser gaire favorable, els consumidors hagin pogut interioritzar millor què significa una campanya que té més de màrqueting que de grans descomptes. Per analitzar en quin punt arriba el Black Friday aquest 2023, serà bo fer un cop d'ull a les previsions sobre l'evolució de preus, sobre la contractació prevista i, sobretot, sobre la percepció que tenen els comerciants i els consumidors. Aquest 2023 els indicis no acaben de ser favorables en cap dels tres casos.

En un novembre carregat de propostes per cridar l'atenció dels consumidors més previsors, els que avancen les compres nadalenes (dia dels solters, divendres negre, Cyber Monday...), el Black Friday és el que més ha connectat. Segons un estudi de la consultora Psyma, un 58% de la població té pensat fer alguna compra en aquesta data (contra un 18% el dia del solter o un 30% el Cyber Monday). El màrqueting ha estat clarament més intens en el

cas del divendres negre.

Ja hi ha un cert recorregut de presència d'aquesta data en el calendari comercial i prou anàlisis com per determinar si els preus baixen, efectivament, o els descomptes són un pur miratge. L'Organització de Consumidors i Usuaris (OCU) ha analitzat l'evolució dels preus al voltant del divendres negre en els últims anys i determina que els preus no sempre baixen. Ja des de 2016, tenen un mecanisme de control que determina que, en alguns casos, els preus fins i tot pugen. Aquell any, havien baixat de preu un 11% dels productes i, en canvi, els preus en general havien pujat un 2%. El 2018, havien baixat de preu un 32% dels productes analitzats, i un 20% eren més cars que un mes abans. El 2019 ja eren més els productes que pujaven que els que es rebaixaven, una tendència que ha continuat fins a 2022. L'any passat es van analitzar 16.000 productes en 69 botigues: un 2% de productes eren més barats que el mes abans, un 64% tenien el mateix preu i un 34% eren més cars. Una rebaixa curiosa.

Respecte a la creació d'ocupació, una de les empreses que ha fet previsions ha estat la firma de recursos humans Randstad. A Catalunya, preveu que aquest any es generaran un 8,8% menys de contractes vinculats a la data de divendres que l'any passat, que ja eren menys que el 2021. El Black Friday encara és un motor de contractacions, perquè se'n preveuen 4.400 de noves sobretot en

el sector logístic i, encara que menys, en el comerç tradicional. Però és un motor amb menys cavalls.

Segons Randstad, "l'augment dels preus, juntament amb l'encariment del crèdit, estan restant força al consum". Aquest és un factor essencial en l'evolució de la contractació per al Black Friday, tot i que n'hi ha d'altres també importants: la reforma laboral afavoreix que hi hagi un contingent notable de personal que ja està contractat i recupera temporalment la situació d'actiu durant uns dies –els fixos discontinus–. Aquesta circumstància no desmenteix l'essencial, que és que no es crea tanta ocupació com en anys anteriors.

Entre els comerciants pren força l'escepticisme sobre els resultats del Black Friday. En els primers anys, el corrent que marcaven les grans cadenes i l'incipient irrupció del comerç electrònic, els empenyia a formar part d'aquesta campanya de màrqueting. Amb el pas del temps han pogut veure com l'efecte no era del tot favorable. Si en l'època en la qual tenen més venda el que fan és oferir ja preus reduïts, és evident que tindran menys marge. I és de sentit comú pensar que per a un empresari no és tan important quant es factura sinó quant es guanya. Per això ja són força els petits establiments que renuncien al divendres negre.

Entre els consumidors hi ha predisposició a comprar aquest divendres, però sense estridències.

El fet cert és que la inflació i els tipus d'interès empenyen a ser prudents, i la despesa mitjana es calcula entre 100 i 300 euros, una forquilla prou àmplia com per determinar si puja gaire o no respecte a l'any passat i, si efectivament puja, fins a quin punt és un efecte de la inflació. La campanya, a més, s'està allargant i abraça més dies que només el divendres, un aspecte que acaba sent contraproductiu, perquè cansa al consumidor. A més, les campanyes de promoció es donen cada vegada més durant l'any i costa trobar diferències sensibles de preu. Pots ser per això, un informe de la patronal AECOC apunta que els consumidors que compraran pel Black Friday, un 57%, són menys que el 64% de fa un any. Per tot plegat s'apunta que aquest serà un Friday no tan Black.

FREPIK

INDICADORS

Ciment a la baixa

El consum de ciment a Catalunya es va reduir un 8,3% a l'octubre i acumula set mesos consecutius de descensos, segons dades de la patronal Ciment Català. El president de l'entitat, Salvador Fernández Capo, ho atribueix "a la falta d'inversió en obra pública". També recorda que la mitjana de quilogram per habitant és una de "les més baixes d'Europa, inferior en un 50%".

Solidesa en mutualitats

El sector de mutualitats de previsió social va créixer de forma sòlida el 2022 en nombre d'assegurats, volum d'activitat i solvència, segons dades del Departament d'Economia i Hisenda. Les 25 entitats supervisades per la Generalitat –24 mutualitats i una asseguradora societat anònima– van tancar exercici donant cobertura a 845.839 persones, un 28,7% més que l'any 2021.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Sergi Soler Ordeig

'The Old Oak'

De Ken Loach

El vell director

Els grans directors continuen donant guerra, i aquest cop és el torn de Ken Loach, que amb 87 anys i seguint sent comunista de tot cor ens presenta una pel·lícula sobre la solidaritat amb els més desemparats. De caire costumista i amb tocs documentalistes, tot i que amb un missatge molt controlat, la pel·lícula ens presenta la situació en un poble anglès en decadència quan una colla de refugiats sirians hi arriben. El propietari del pub The Old Oak, que té a la memòria les vagues dels miners d'avior, així com la mort del seu pare mentre treballava a la mina, entendrà ràpid a qui cal donar suport. Ara bé, la vella guàrdia del poble, també recordant temps més gloriosos, vivint en l'actualitat un despoblament irreversible i sent víctima de l'especulació globalitzada, no els fa tanta gràcia que uns *moros* vinguin a poblar-lo. Són els proclamadors del típic "jo no soc racista, però...", famós preàmbul de tantes barbaritats que es diuen en contra del nouvingut.

El retrat de la situació de Ken Loach al principi sap captar la complexitat de la situació, però no s'embarca massa per aquests verals i s'acaba dirigint a l'escalforeta del tracte íntim entre el TJ i la Yara, on, tant artísticament com ideològicament, pot deixar-se anar i trobar les condicions humanes que ens fan iguals i que posen en ridícul les convencions i criteris capitalistes als quals ens veiem subjugats.

El biaix ideològic de Ken Loach és evident, però si seguim els preceptes semiològics, tot té una ideologia, simplement una es fa notar més quan no és la imperant. Igualment, però, s'hi continua veient un problema amb Ken Loach, una manipulació bonista que no cal catalogar amb el terme *ideologia* si un no vol, però que fa que les seves històries sempre apuntin cap a un problema concret –l'individualisme, el mercat, els opressors...– i afirmin la possibilitat d'una utopia. Cinematogràficament, fa que sigui entenedor, fins i tot recuperes un idealisme genuí mentre et dura l'efecte, llavors passen els dies i et preguntes si havies vist una pel·lícula de crítica social o un conte de fades amb elements de tragèdia. La seva senzillesa, que es desplega a cada moment, des de l'actuació dels seus personatges fins a la posada en escena, també s'escola en les seves propostes temàtiques.

Fet i fet, Ken Loach és primer de tot un activista, i el cinema és el mitjà amb el qual s'expressa, cosa que l'honra i el diferencia de molts. Com un vell mesell, ens ha anat sermonejant amb el seu cine social i doctrinari a estones, mostrant-nos com no hem de fer les coses, i ara ja no sé si seguirà o si es planta aquí, però –ai senyor!– amb el bon pols que té amb els sentiments del poble, he gaudit i gaudiré –almenys de les que encara em queden per veure– a cor què vols del seu cinema.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

El Gran Circ Acrobàtic Nacional de la Xina actua a Granollers

'Un viatge de somni'. Gran Circ Acrobàtic Nacional de la Xina. Teatre Auditori de Granollers. Divendres, 24 de novembre, 20h.

La companyia proposa un viatge màgic amb l'encant de les arts tradicionals xineses a través d'una tècnica teatral i 18 modalitats acrobàtiques diferents. Aquest premiat espectacle, dividit en sis parts, parla com el fènix, transporta un jove a diferents mons, amb palaus, jardins i boscos, on junts hauran de lluitar contra les forces del mal.

'El Petit Príncep', a L'Atlàntida

'El Petit Príncep: El Musical'. Sala Ramon Montanyà de L'Atlàntida, Vic. Dissabte, dia 25, 12.00, 16.30 i 19.00h.

L'espectacle que signen Àngel Llacer, Manu Guix i La Perla 29 ja ha esdevingut tot un clàssic. El muntatge combina música, actors reals i personatges virtuals, enmig d'una escenografia espectacular. Hi actuen Enric Cambray, Diana Roig, Miguel Àngel Sánchez i la col·laboració de Carme Milan.

CINECLUB

'El príncep de les tenebres'

Estats Units, 1987. Dir.: John Carpenter. Terror, fantàstic. Un sacerdot creu haver descobert el lloc de descans de Satanàs, al soterrani d'una església abandonada de Los Angeles. Al costat d'un grup d'estudiants de física, el sacerdot prepara un projecte científic que continuï mantenint tancat *El príncep de les tenebres*. Tancats a l'església per forces sinistres, els estudiants descobreixen que han de lluitar per impedir l'arribada del mal al món.

Tot i que el film va estar condicionat pel seu baix pressupost, llueix especialment el talent del director per crear atmosferes angoixants. Amb els anys, s'ha convertit en una de les pel·lícules més reivindicades del seu director.

CINECLUB VIC

Dimarts, 28 de novembre, 20h

Sessió Festival Julius Espai ETC

'Els encantats'

Espanya, 2023. Dir. Elena Trapé. Drama, maternitat. Després de la seva separació, Irene s'enfronta per primer cop a l'absència de la seva filla de 4 anys, que passa uns dies amb el seu pare. Incapaç d'adaptar-se a aquesta nova realitat, decideix viatjar a un petit indret dels Pirineus catalans on té una casa, buscant recuperar la seguretat i la calma que sent que fa temps que ha perdut. Però el lloc, que en el passat va ser tan familiar, es presenta a poc a poc tan aclaparador com la seva nova vida i l'acabarà forçant a deixar de fugir per enfrontar-se a les pors.

AC GRANOLLERS

Divendres, 24 - 18h (VO)

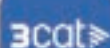
Dissabte, 25 - 17.30h (VO)

Dilluns, 27 - 19h (VO)

Cinema Edison

El disc de

La Marató

SALUT SEXUAL
I REPRODUCTIVA

Una banda sonora que donarà
llum al que estimes i fas néixer

Belén Aguilera / Roger Padrós / Vanesa Martín / Arjau, Alba Careta i Laura West / Chanel / The Tyets / Vicco i Siderland / Figa Flawas i Ven'nus / EUFÒRIA-Alèxia, Carla, Carlos, Clàudia, Domènec, Elena, Emmi, Ethan, Hèctor, Jan, Jím, Natalla, Nel, Paula, Sofia, Tomàs / Dani Fernández / Al Bano / Paula Mattheus / Vaya con Dios / Abril Pastor / Andrés Suárez / Paula Koops i Marmi / Stay Homas / Les que Faltaband i Lorena / Ignasi Terraza, Mònica Rodés Green, Sara Terraza, Janna Aran, Julen, Band Tokades

Es pot comprar el divendres 1 de desembre
i el dilluns 4 de desembre, amb el teu diari.

Amb

EL 9 NOU

Escolta't a
Apple Music

12€

I ara, pel mateix preu, amb la compra
del CD, pots descarregar-te'l en digital.